

Profesionālis

Līvānietis Raimonds Beginskis ir pirmais latviešu ratiņbasketbola profesionālis. Pagājušajā vasarā Eiropas čempionātā viņu uzaicināja spēlēt komandā Itālijā

Apsēdieties tepat, re, kur viens krēsls brīvs, Raimondam jau krēslu nevajag, — ar acīm meklēdams vietu, kur es varētu intervēt Raimonu Beginski, saka Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidents Valdis Nagobads. Apsēžos, un Raimonds izbrauc man pretī no rindas, kurā stāvējis, lai reģistrētos lidojumam — Ziemassvētkos apciemojis dzimteni, viņš dodas atpakaļ uz Sardīniju spēlēt basketbolu. Nē, par īstu ratiņbasketbola profesionāli viņu vēl nevarot saukt — līgums pagaidām esot tikai uz gadu, bet pieredzējušākie viņa komandas biedri spēlējot jau gadus piecpadsmi. Ratiņos sēdošā slaidā puīša skatiens izstaro mieru un optimismu. Vientuļš Itālijā nejutoties, jo ar viņu kopā tur ir viņa draudzene — Līvānu meitene, ar kuru Raimonds ir kopā jau divus gadus. Par liktenīgo avāriju viņš stāsta lietišķi un skopi, toties par ratiņbasketbolu gatavs runāt daudz. Latvijā šis sporta veids vēl ir tikai ceļa sākumā.

SPĒLĒJIS AR VAIKULI

Līdz traumai Beginskis basketbolu spēlēja septiņus gadus. Līvānu junioru komandā 1,92 metrus garais Beginskis, tāpat kā viņa komandas biedrs Raimonds Vaikulis, bija uzbrucējs — Vaikulis spēlēja kreisajā, Beginskis labajā pusē. 1998.gadā Līvānu komanda ieguva otro vietu Latvijā pēc Valtera basketbola skolas komandas. Tajā pašā gadā Beginskis cieta autoavārijā — lielā ātrumā plīsa riepa, un Raimonds, kurš sēdēja blakus šoferim, guva mugurkaula 10. un 11.skriemeļa traumu.

Psiholoģiskā atgūšanās prasīja gadu. Vispirms Raimonds ārstējās Vaivaros, tad četrus mēnešus Maskavā pie Dikuļa. Pēc gada jau bija sapratis, ka viņam ir tādas pašas iespējas kā citiem cilvēkiem, tikai ar dažiem ierobežojumiem. "Ja tev ir galva un rokas, tu vari darīt daudz," saka Raimonds.

Pirms trim gadiem viņš saņēma uzaicinājumu uz ratiņbasketbola paraugturnīru Ozolniekos. Toreiz tur Kauņas un Viļņas komandas parādīja latviešiem, kā tas spēlējams. "Paskatījāties, un mums iepatikās." Tā nu kopš 2002.gada arī Latvijā tiek spēlēts viens no populārākajiem invalīdu sporta veidiem. Eiropā pazīstams kopš 1945.gada, kad to sāka spēlēt kara veterāni. Pašlaik pasaulē ratiņbasketbolu spēlē 30 tūkstoši cilvēku ar invaliditāti.

CITS LĪMENIS

Pagājušajā vasarā Latvijas ratiņbasketbola izlase pirmoreiz piedalījās C grupas Eiropas čempionātā Portugālē. Katrs sākums grūts — Latvija palika pēdējā, 10.vietā. Taču bēdāties nav par ko, saka Latvijas komandas kapteinis Raimonds: "Runājām ar citu komandu spēlētājiem, daudzi no viņiem ratiņbasketbolu spēlē jau 15—20 gadu." Portugālē pēc kādas spēles pie Raimonda pienācis itālisks paskata vīrs un jautājis, vai viņš gribētu gadu spēlēt Itālijā. "Droši vien uzaicināja tāpēc, ka pirms traumas biju spēlējis basketbolu — man ir palicis labs metiens un spēja redzēt laukumu. Arī garš esmu..." prāto Raimonds.

Uzzinājis visu, kas viņu interesēja, Raimonds pieņēma piedāvājumu un tagad spēlē Sardīnijas otras lielākās pilsētas Sasāri komandā JSD Sassari.

Itālijas ratiņbasketbola čempionātā JSD Sassari spēlē augstākajā — A grupā. Tajā ir astoņas komandas. Tikpat ir arī B grupā un aptuveni tikpat — C. Lielajās pilsētās Milānā, Romā, sevišķi uz play-off spēlēm, skatītāju netrūkstot.

Itālijas A grupas spēles līmenis ļoti atšķiras no tā, kāds pašlaik vēl ir Latvijas ratiņbasketbolā, vērtē Raimonds. "Tur visi labi met, ir ātri, zina, kurā vietā uz laukuma jābūt un kas jādara." Aprīlī Raimonda komanda brauks uz Eiropas kausa izcīņu. Tur spēkiem mērosies ratiņbasketbolistu klubi, kas savu valstu čempionātos ieņēmuši

pirmās vietas. Raimonds pagaidām neņemas prognozēt, cik daudz laika viņam būs jāpavada laukumā, jo konkurence esot liela — no desmit komandas spēlētājiem pieci ir leģionāri. Pašlaik viņš spēlēs laukumā pavadot vidēji tikai 5 līdz 15 minūtes. Raimonda komandas līderi ir francūzis un romietis. Abi grib spēlēt visas 40 minūtes. Ja treneris to neļauj, viņi strīdoties.

Raimonds Sassari pilda aizsarga funkcijas: "Mans pamatuzdevums ir pareizi uzlikt bloku un palīdzēt atbrīvoties spēlētājam. Kādreiz arī — ātrs uzbrukums vai pustālais metiens. No groza apakšas met centri. Pagaidām metu ļoti reti, jo kā aizsargam man vairāk jādomā par pretinieka bloķēšanu un spēli uz savējiem centriem. Varbūt, kad sāksies Eiropas kauss, dabūšu mest vairāk — tur būs divas spēles dienā, tātad izspēlēties dabūs visi." Tie, kuri var, met arī trīspunktniekus. Vairākiem spēlētājiem komandā esot tādas vietas laukumā, no kurām viņi to darot — nevis stāvēt uz vietas, bet braucot nelielā ātrumā. Precizitāte esot liela — dažreiz no desmit metieniem trāpīgi ir pat astoņi. Par labu precizitāti liecina arī ratiņbasketbola maču vidējie rezultāti — tie esot 80:90 līmenī.

Treniņi notiek piecreiz nedēļā, katru sestdienu spēle vai nu mājās, vai citā pilsētā. Nebūt ne visi Raimonda komandas dalībnieki ir spiesti ratos pavadīt visu laiku. Esot pat tādi, kas spēj staigāt. Arī tādiem atļauts sēsties ratiņbasketbola ratos, tikai viņu punktu skaits ir lielāks — 4,5 (piecu laukuma spēlētāju kopējais punktu skaits nedrīkst būt lielāks par 14,5).

KLUBU ATRADĪS

Pēc gada Raimondam būs skaidrs, vai viņa kontrakts tiks pagarināts. Taču viņš ir pārliecināts, ka jebkurā gadījumā atrast klubu, kurā spēlēt, viņam vairs nebūs grūti: "Redzu, kā darbojas citi spēlētāji, un zinu, ka mūsu līmeņi ir līdzīgi, lai gan viņi spēlē vairāk nekā desmit gadu, kamēr es — tikai trīs."

Arī līguma summas ziņā iespējama augšupeja. Pašlaik Raimonda spēlētāja alga nodrošina nepieciešamo minimumu. Lai paēstu, apgērbtos un kaut ko nopirktu sev, pietiekot. Dzīvokli un automašīnu dod klubs, par to spēlētājam nav jāmaksā.

Sākumā Raimondam Itālijā negāja viegli, jo viņš nezināja itāļu valodu. Abi ar draudzeni sāka mācīties. Katru dienu sēdēja pie grāmatām un pēc trim mēnešiem jau varēja sarunāties itāliski.

Puišiem, kas spēlē Latvijā, Raimonds novēl trenēties pēc iespējas vairāk, atrast labu treneri. Otrkārt, rīkot paraugspēles Latvijas pilsētās, lai cilvēki zinātu, ka ir tāds interesants sporta veids — ratiņbasketbols. Pagaidām Latvijā šo basketbolu spēlē tikai 25 cilvēki. "Tā apņēmība, ar kādu šie cilvēki ir tikuši pāri savai nelaimei, ir fantastiska!" saka Paralimpiskās komitejas prezidents Valdis Nagobads. Šogad Latvija pirmoreiz startēs arī ziemas paraolimpiskajās spēlēs un maijā paralēli pasaules hokeja čempionātam Jelgavā notiks stājhokeja čempionāts.